IV. évfolyam Csáktornya, 1887. deczember 4-én. 48. szám.

MURAKÖZ

Szerkesztőségi iroda: Főtér, Szt. Ferenczek háza, emelet, balra. — Szerkesztővel értekezni lehet *mindennap* 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény **Margitai József** szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal: Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számittatnak.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.

A Csáktornyán székelő „Muraközi tiszti önsegélyző szövetkezet", a Perlakon székelő „Alsó-muraközi takarékpénztár" és „Önsegélyző szövetkezet" s a Stridón székelő muraköz-hegyvidéki közművelődési „Önképzőkör" hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . 4 frt
Félévre . . . . 2 „
Negyedévre . . . . 1 „
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadtatnak; Budapesten: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukes M., Oppelik A., Daube G. L. és társánál és Herndl. Brünnben: Stern M.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A hus mint erő- s munkamérő nemzetgazdasági szempontból.

— Első közlemény. —

Ha az igaz, pedig szent igas, hogy a népek értelmiségét a szappan menynyiségének elfogyasztása szerint is itélik meg, úgy, a hus mennyisége s minősége szerinti elfogyasztása valamely nemzet erő s vagyonosodási mérője. Hogy ezt bebizonyithassam, szabad legyen a következőket felhoznom A contingens népei között Anglia a legtöbb s legjobb hust fogyasztja el, minek elérésére már régi idő óta iparkodtak olyan fajta szarvasmarha, juh s sertés előállitására, mely aránylag rövid idő alatt fejlődik ki, gyorsan hizik, még pedig nem fagygyura. hanem az izomrostok közt rakja le a zsirt. A szarvasmarha, juh s sertés egyes fajtájának husa különböző értékü Lássuk ezt. Minél fiatalabb az állat, annál több vizet tartalmaz, úgy, hogy a borjuk születésükkor 80% vizet s 7% zsirt tartalmaznak, szegény tehérnyében s gazdagabb enyvadó s ásványi alkatrészekben; ennek következtében könnyen emészthető, de tápértéke csekély. Egészségi szempontból legalább is 4 hetesnek kellene a borjunak a levágtáskor lenni, mert ha fiatalabb, sok embernél kütteget (ausschlag), sőt erős hasmenést idéz elő. Minél idősebb, annál többet veszit viztartalmából, s több benne a zsir; az izomrostok s sejtek pedig megszaporodnak, ily állatok husa szivós, sötétvörös, sovány s száraz, forralva összezsugorodik, kemény s kevésbé izletes Hizott ökrök husa a legfinomabb, legtáplálóbb s legkönnyebben emészthető; utánna a 2—4 közti juh, $^1/_2$ - $1^1/_2$ éves sertés husa sorakozik.

Ami az ivart illeti, legjobb az ökör, ezt követi a tehén, végre a bikahus, melynek bizonyos szúró szaga van A táplálтsági foknak a legnagyobb befolyása van a hus értékére nézve, mig pld. a hizott ökör husa csak 30% vizet s 61% tápláló anyagot tartalmaz, addig a sovány állatok husa 60% viz, s 40% tápláló anyagot tartalmaz. A sovány husban 8%, a hizottban 24% zsir van

Ezenkivül a hus értéke meghatározásánál oroszlánrésze a figyelemnek a megölés helyére s módjára is forditandó.

Nagyobb városokban s falvakban már rég idő óta szokás volt, ujabb időben ministeri szabályrendelet kötelez közvágó hidak felállitására. Hogy a közvágó hid mily nagy fontossággal bir, néhány szóval elmondom. Első sorban alkalmat ád a husszemlésznek az ellenőrzésre, mert jogos követelménye a husfogyasztónak, egészségének biztos tudata; sajnos, ez ellen igen gyakran vétettek a multban, vétenek a jelenben. Hogy mily lelketlenül járnak el némely huskufárok e tekintetben, csak a legközelebb multban Baranyamegye egy községében történtekre hivom fel a t. olvasó figyelmét, hol t. a lépfenés (antrax állatok husának kimérése folytán 5—6 ember meghalt s számosan veszélyesen megbetegedtek; volt mindjárt vizsgálat elrendelés s mintha már hallanám az igen t. olvasó türelmetlenségéből eredő kifakadását, mért nem lövik agyon, vagy legalább is mért nem akasztják fel azt husszemlészt, ki alatt ilyesféle megtörténhetik. Egy ily (az igevonó állatnál is mostohább viszonyban lévő) hússzemlész iránti könyörületre hivom fel jóságos szivüket, mert kérdem: elképzelhető-e, hogy egy ember a 7—8 helyen egyszerre végbemenő vágást ellenőrizni tudja Ily szomoru helyzetben van mindenhol a husszemlész s husfogyasztó, hol közvágóhid nincsen, s hogy eddig baj nem történt, a gondviselésen kivül a mészárosok lelkiismeretének köszönhető.

A közegészséget mily fokban veszélyezteti a közvágóhid nélkülözése, utalok arra, hogy nálunk bevett szokás borjukat s sertéseket kamrákban ölni, ily helyen a tisztitás lehetetlen, nyáron pedig nagy hőségben a vér s egyéb hulladékok gyors erjedése által a levegő oly fokban romlik el, hogy a véletlen arra menésre elkárhozott, orrának zsebkendővel való betartása mellett haladhat arra el; ily hely valódi tenyészterülete s emlője mindenféle ragályos betegségek: coccus, micrococcus, bacillus, bacterium s más nevezetü növényi s állati élősdieknek; hasztalan hordószámra önteni a carbolsavat ragályok uralkodása idejében, ily helyre nem terjed ki figyelmünk.

A közvágóhid értéke nemzetgazdasági szempontból is megbecsülhetetlen, amennyiben legnagyobb mérvben hozzájárul állati ragályos betegségek fellépésének s tovaterjesztésének meggátlására. Ma már senki sem tagadja, hogy agricultur állam vagyunk, vagyonunk az állattenyésztés mikénti állása szerint biráltatik, kivitelünk ebben az ágban pedig csak akkor szabad, ha a külföldnek elég garanciát nyujtunk; de egy állatnak az elhullása is, eltekintve a tulajdonos közvetlen kárától, közvetve a fentebbiekből itélve közkár, minden telhetőt tehát el kell követnünk hogy állattenyésztésünket e rémtől „ragályos betegség" megóvjuk. A közvágóhidon constatált ragályos betegségnél a származási hely kinyomozható, a vészes hely körülzárolása legjobb mód a ragály megszüntetésére.

Közli: *Fischer Miksa* állatorvos Csáktornyán.

KÖZGAZDASÁG.

A gyümölcsfák elhalt kérgének lekaparása.

Vén, vagy rosz körülmények között élő beteges gyümölcsfáknál az elhalt szénkészletek nem hullanak le, mint az erőteljes almafáknál, és nem alakulnak repedezett kéreggé, mint a szép körtefáknál, hanem fennmaradnak, megnedvesednek, gyakran megrothadnak, földszinü barna porrá válnak. Ez esetben a fák legtöbbször moha és gomba által vannak fedve, s ezerféle rovarnak és azok álczáinak szolgálnak kellemes tanyául. Igaz ugyan, hogy a kéreg a fának oltalmazására (meleg és hideg ellen, mint rosz hővezető) igen szükséges, ilyen esetben azonban mégis el kell távolitani, ha a fát megakarjuk tartani és erősiteni. Ezen rosz elhalt kérget a mohával és gombákkal együtt lehetőleg korán, még a tél beállta előtt el kell távolitani és pedig legegyszerübben, esős idő után lekaparni. E czélra rendesen egy hajlitott vaseszközt, kéregkaparót szoktak alkalmazni, melylyel a munka a lehető legtökéletesebben végezhető. Vigyázni kell azonban, hogy az új, egészséges hézag, vagy a hánes meg ne sértessék, ez esetben pedig a sebet azonnal ojtókenőcscsel kell bekenni. A kéregnek túlságos lekaparása a fának tömérdek bajt okozhat, a fa részint a hidegtől szenved, részint pedig a fiatal kéreg a nap által beszárittatik és a fa elhal.

A tisztogatás után mészvizhez hamut, marhatrágyát és állati vért vegyitünk, melylyel aztán a törzset és vastagabb ágakat bemeszeljük. Ez nemcsak a mohát és gombát, hanem a rovarokat is elpusztitja és alatta a fa szép egészséges kérget nyer.

Weisz Károly,
áll kertész.

A nedeliczi tüzkárosultak számára m. hó 27-én Grahovecz András orvos úr Mura-Szecsehelyről 5 frtot küldött szerkesztőségünkbe, amely összeget a nedeliczi község előljáróságához küldöttük kiosztás végett. A nagyon tisztelt ismert adakozó urnak az elégettek nevében a leghálásabb köszönetét nyilvánitja:

a szerkesztő.

Különfélék.

— **A szent-iván-csáktornyai** vasút közigazgatási bejárása m. hó 21-én kezdetett Zala-Egerszegen és 26-án fejeztetett be Csáktornyán. A bizottságban résztvettek: Gyöngyössy János ministeri osztálytanácsos elnöklete alatt: Gonda Béla műszaki tanácsos, Storch Béla áll. vas. felügyelő, Sturm megyei kir főmérnök Tassy főszolgabiró, Szlávy Olivér orsz. gy képviselő az engedményesek képviselője, Burger a nyug. vasut főfelügyelője, Hoffmann vezérkari százados a hadügy min. képviselője, Pál vasuti mérnök, Lukács és Polanek mérnökök a déli vasút képviselői és az érdekelt bankárok. Az épitendő vasút vonalán a községek és a közönség részéről semminemü nagyobb akadály nem gördittetvén a bizottság működése elé, az eljárását minden nehézség nélkül befejezhette. 26-án az engedményesek a „Hattyu"-ban a bizottság tiszteletére gazdag lakomát rendeztek, amelyre Csáktornyáról hivatalosak voltak a főszolgabiróság, a város és a helyi sajtó képviselője. Felköszöntőket mondottak: Gyöngyössy János osztálytanácsos Vrancsits főszolgabiró és Margitai szerkesztő.

— **Németmagyarositás** Vratil Tivadar alsó-domborini lakos vezetéknevét V á m o s i-ra, Tersztenyák Antal murszerdahelyi illetőségü csendőr vezetéknevét T a n a i r a változtatta belügyministeri engedéllyel.

— **Iskola felavatás** Szép ünnepélyességről értesit bennünket lapunk egyik t. földmivelő olvasója. Turcsiscse községben m. hó 20-án szentelték fel az ujonnan felépitett iskolát. Az iskola felépitéséhez járult méltóságos Festetics Jenő grót úr, aki a tetőhöz és a tégla égetéshez szükséges fát ajándékozott: egyéb anyagot, munkát és napszámot maga a község adta és az épités költségeit fedezte. A felszentelésnél jelenvoltak: Molnár Antal perlaki alesperes, Peczek György plébános, akinek plébániájához tartozik Turcsiscse község, Szilágyi Lajos urad. ispán, az iskolás gyermekek a község lakói és előljárósága, s a szomszéd községekből is sokan a nép közül. A felszentelést Molnár Antal esperes úr végezte, aki a néphez és a tanulóifjuséghoz alkalmi beszédet intézett. A felavatás után Laczkovics Tamás közs. biró házánál lakomára gyültek össze a hivatalos személyek, ahol az érdemteljes biró felköszöntötte a felszentelést végző alesperest s többi vendégeit. A gróf úr és a község lakói egészségére, akik az iskola épitéséhez hozzájárultak szintén mondattak felköszöntők. A tudósitó a község nevében hálával emlékszik meg gróf Festetich Jenő urról, aki ingyen adott fát a felépitéshez; hálával emlékszik továbbá Molnár Antal esperes urról, aki fáradságáért nem fogadott el dijazást a községtől, végre köszönetet mond mindenkinek, aki az iskola épitéséhez hozzájárult.

— **Egy adat Csáktornya multjából.** Egy százéves néprajzi szótárban Geographisch-Historisches und Producten Lexicon von Ungarn von Johann Matthias Korabinsky. Pressburg, zu finden im Weber und Korabinskyschen Verlage. 1786. a következőket olvassuk városunkról: „Csáktornya, mezőváros, lakossága horvát-ajku, fekszik Zalamegyében; van katholikus temploma, juh-, szarvasmarha- és lótenyésztése, valamint szőlőmivelése. Az itteni várban volt Zrinyi Miklósnak gazdag és pompás könyvtára elhelyezve, melyet Tollius János (hollandi tudós) átutazásában (Konstantinápolyból, hol követségben eljárt) szemügyre vett. Éremgyüjtemény is volt benne található, mely kivált régi római pénzekben igen gazdag volt, Nagy Sándor szobra arányból és ezüstből; Ottó császárné ezüstből, továbbá Vitellius, Ovidius és Horatius és mások szoborképei és képmásai rézérmeken is. Ezeken kivül még a királyok és más hirneves férfiak arczképei is öriztettek ovál keretekben művészileg befoglalva. Ezen helységtől nevezteteti el az egész, 90 faluból álló uradalom, mely faluknak némelyike igen népes volt. Az uradalom az Althan grófi családé, és kiterjedt szőlőkkel és marhatenyésztéssel bir. A bor oly kiváló édességü, hogy a tokajival egy rangba helyezik. Az uradalom 1780-ban az Althan örökösök között 4 részre oszlott. A város 18 mfdnyire van Sopron tól. Az uradalmi ménesben szép lovakat tenyésztenek.

— **Esküvő** Dr. Ruzsicska Kálmán Zalamegye érdemekben gazdag kir. tanfelügyelője m. hó 26-án esküdött örök hüséget Mihálovich Margit urhölgynek, Mihálovich Károly zala-egerszegi kir. törvényszéki biró müveltlelkü leányának A násznagyi tisztet gróf Festetics Benő, Fehérmegye kir. tanfelügyelője és Orosz Pál földbirtokos teljesitették. Az esküvő napján Csáktornyáról a »Sz.« aszstaltársaság és más tisztelői sürgönyileg fejezték ki jókivánatukat a közszeretetben álló kir. tanfelügyelőnek. Tartós boldogság kisérje az új pár frigyét!

— **Időjárási viszonyaink.** November hó 24-től nov. 30-áig enyhe, borult, szélcsendes, esős és derült napok egymást felváltva e héten is november hó változó jellegéről tanuskodtak. — Veteéseink bokrosodása valami csekély mérvben gyarapodott, — de a föld — még a legkorábbi vetéseknél sincsen teljesen belefödve. — A gyümölcsfák tisztogatása és itt-ott ültetése is foganatositatik. — A trágya és erdei falevelek fuvarozása folyik. — Szarvasmarha az istállókban tartatik. A birka déli órákban a rétekre és lóherésekre kihajtatik.

— **Felhivás.** A m kir. technológiai iparmüzeum igazgatósága az intézet helyiségében (VIII, kerepesi ut 9. sz) az országban készitett gyári és kézmüipari szerszámokból időszakos kiállitást rendez, amely 1888 évi február hó 5-ik napjától április hó 1 ső napjáig tart. Ezen kiállitásban részt vehetnek az összes szerszám-készitők, a kik a gyáripar vagy a kézmüipar bármely ága számára különféle — valamint azok is, a kik csak egyes különleges szerszámokat készitenek A kiállitott kiválóbb tárgyak készitői kitüntetésben részesittetnek; a kitüntetés: 1. ajánló oklevél 2. pénzjutalom, esetleg az illető tárgyak megvétele az intézet számára, a miről szintén okmány állittatik ki. A kiállitásra vonatkozó részletes szabályzat és bővebb felvilágositás nyerhető a muzeum igazgatóságánál. Budapesten, 1887 november 20 án. A M. Kir. Technológiai iparmuzeum igazgatósága.

— **Mibe kerül az utak** fentartása vidékünkön? A csáktornyai járás megyei utjainak összes szükséglete 1888. évre 2624 frt 80 kr., a perlaki járásé 7964 frt 80 kr. A megye valamennyi utjainak fentartási költsége 105,591 frt 18 kr.

— **Egy tanitó** a vend vidéken azonnal alkalmazást nyerhet. A vend nyelv tudása nem elkerülhetetlen kellék. Bővebb értesitést a szerkesztő ád.

— **A hintó** A szolgabiró, vagy amint hajdanában nevezték: vicebiró forspontot rendelt magának Göcseiben. A forspontos előáll két gebéjével, hogy befogjon a szolgabiró felhuzott nagy hintajába; nagyot néz a a hintóra és igy szólal meg: Tekéntetes uram az én luaimak e nem birgyák, ha a födelit le nem bocsitják.

Kereskedelmi muzeum.

II.

Érdekes csoportot képez a vasipari szakaszban Svadló Ferencz ismert fővárosi mü- és épitő lakatos alsó erdősor 3. sz. alatti gyárának kiállitása. E csoportból mindenekelőtt felemlitendő Blazicek és Brecska-féle elismert töltő-káihája, mely e téren a legjobbnak mondható. A fővárosi mérnöki hivatal e rendszerrel két hóig tartó kisérletet tett s 135 kőszénnel és kokszal eszközölt fütési próba után megállapitotta, hogy ez a rendszer a legjobb és szerkezet tekintetében páratlan. E kisérletnek az volt az eredménye, hogy e kályhákból, — melyek minden nagyságban és árban, szellőző készülékkel vagy a nélkül, valamint légfütésre is kapkatók. — aránylag rövid idő alatt több mint 6000 darabot adtak el, s ugy a főváros mint a vidéken számos nagy középületet és bérházat szereltek fel vele. — Svadlónak szabadalmazott Stauber-féle kéménytoldaléka szintén nagy érdeklodés tárgyát képezi. E kéménytoldalék, melyet az orsz. iparegyesület szakbizottsága 3 év előtt megvizsgált és jónak talált, a kürtőben állandó léghuzamot biztosit, megakadályozza a füst visszaverődését még a legnagyobb viharban is s e mellett a legjobb szellőző szerkezetet képezi. Alkalmazható bármely régi kéményre és ára aránylag csekély, minélfogva nagy kedveltségnek örvend. — Svadlónak zajtalan, önmagukat felhuzó záredőnyei hullámos acélbádogból, különösen a fővárosi kereskedő-világ előtt sokkal kedveltebbek és ismeretesebbek, semhogy ezekről külön szólani szükséges volna. Az épület és műlakatos szakmába vágó mindennemü munkákban pedig elismert tekintély, kinek gyára a legversenyképesebbek közé tartozik. Svadló ur szivesen ad minden szakmájában vágó ügyben bárkinek bővebb felvilágositást.

A Schlik-féle gépgyár és vasöntő részvénytársaság egyike azon hazai ipartelepeknek, amelyekre minden magyar büszke lehet, mert e gyár a magyar iparnak még a külföld előtt is tiszteletet szerez. E nagy gyáripari telep, sokoldalusságánál fogva a kereskedelem muzeumnak több osztályában szerepel. Az egyik oldalon bronzöntő műhelyének gyönyörü művei vannak kiállitva, s másik oldalon nagyszabásu épitészeti vasszerkezeteinek egyes részei láthatók, melyek különben a kiállitási iparcsarnokban, melyeket szintén e gyár készitett és állitott fel, a legnagyobb méretekben és legméltóbban vannak bemutatva. Majd rácsozatok, mintaszerü istállò-berendezések, épitészeti és diszitési horgonymunkák és amiben e gyár az országban egyedül áll, gazdasági gépek következnek mintaszerü szerkezetben és kivitelben. Jelenleg a takarmány készitő gépek és a hires Schlick-féle egy- és többvasu ekék kötik le, különösen a muzenmot látogató gazdák figyelmét. Szecska-, répavágó és zuzó gépei, kukoricsa-morzsolói, csöves tengeri darálói a legkisebbtől a legnagyobbig s a legkülönfélébb árakban sorakoznak a megelőző tárgyakhoz s ekéi, melyek már vagy 30 versenyen első dijat nyertek, itt is meltó érdeklődést keltenek. E gyár készitményeiről különben a gazdagon illusztrált árjegyzék ad bővebb felvilágositást.

A bőripari csoportban Schmidt Adolf és társa kerepesi-ut 64. sz. a., m. kir. szab. bőrgyárának készitményei kötik le figyelmünket. E gyár, mely egyike hazánk legnagyobb ipartelepeinek, nemcsak idehaza, hanem egész Európában ismeretes. Budapesten kivül Nagy-Bossányban, továbbá Bécsben és Münchenben is kiterjedt gyárakkal bir. E czég az egyedüli az országban, mely a bört cserhájjal cserzi, ami annak sokkal nagyobb tartósságot, szilárdságot és rugányosságot kölcsönöz, mint a fenyőhái, melyet a többi gyárak használnak. A gyár hadfelszereléssel is nagyban foglalközik. — Nagy sulyt fektet továbbá a gépszij-gyártásra és e tekintetben valóban kitünőt produkál. Gépszijait a legjobb sinbőrből készíti, még pedig egyenlitve, ragasztva, nyomva, varrva és segecselve a legolcsóbbtól a legjobb minőségig, mire nézve a gyár árjegyzéke bővebb felvilágositást nyujt. Gazdáink gőzcséplőgép-szijaiknak szükségleteit leginkább e gyárból fedezik, mely az ugynevezett blank bőr előállitására is nagy sulyt és gondot fordit.

Az élelmi czikkek osztályában messze kimagaslik egy tetszetős piramis, amelyen Szalády Antal jóhirü pótkávégyárának készitményei vannak kiállitva. Szalády, aki mai napig az egyedüli számbavehető potkávégyáros hazánkban, a legutóbb Erdélyben megtartott déési iparkiállitáson kitünő első rendü gyártmányáért az arany diszoklevelet nyerte el. Soha birálóbizottság itélete igazságosabb nem volt, mert eltekintve attól, hogy Szaládynak köszönhető a pótkávé gyártás bevezetése Magyarországon, — gyártmányai a legtekintélyesebb szakértők és orvosok nyilatkozatai szerint ma a legjobbak és a legegészségesebbek. Szalády nem követi mások példáját, kik nagyhangu hirdetésekkel és amerikai reklámokkal igyekszenek vevőket szerezni, mert nagy számu vevőit kizárólag kitünő gyártmányának köszönheti. »Huugária« gyógykávéját mindazok előszerettel fogyasztják, kiknek az izgató mokka árt, mert e kávé kitünő táperővel bir s csersav tartalmánál fogva minden gyomorbaj és a gyomortól eredő bajoknál biztos s állandó javulást éredményez. Szalády pótkávéja pedig ugy zamatjánál, mint tiszta alkatrészeinél fogva felülmul minden más pótkávét s a mi fő, mindig friss minőségben állittatik elő és küldetik szét.

Szerkesztöl üzenetek.

Cserencsócz. O. J. Mai felhivásunknak talán lesz sikere. Tölünk kikerü tek már valamennyien állomáson vannak. Kérdésére a felelet: az ádriánczi amely azonban már be van töltve. — Mura Szerdahely G. A. A küldemény illő helyére ment; nagyon szép, hogy bár a felhivás régebben kelt, nem feledkezett meg azokról, akik hajiék nélkül vannak. A költemény hangulatteljes, de már idejét multa, mert a gyüjtést befejeztük. — A.-Lendva. B. Lap megy, levél nem jön. — Ivánovec S. Látogasson meg, de minél előbb! — Stridó. H. „Tüskének“ helyesen felelt meg, az egész közlemény nagyon jó.

Nyilttér.*)

—

Nyilvános köszönet

Az 1887. évi november 2-án Raszinyán történt tüzeset alkalmából ezennel a legnagyobb köszönetemet fejezem ki a „bécsi biztositó társulatnak“, amely házamat és egyéb tárgyaimat biztositotta és a felvett lelet szerint gyorsan és igazságosan megbecsülte s nekem minden levonás né kül a kárt kifizette.

Ennélfogva mindenkinek, aki épületeit biztositani óhajtja, ajánlom az igazságos „bécsi biztositó társulatot“.

Raszinyán, 1887. nov. 27.

Herr István.

Nyilatkozat.

Alulirott ezennel kinyilvánitom, hogy a „Muraköz“ 47-ik számában közzé tett nyilatkozatomat, miután Schveiczer Kálmán és köztem fennforgó ügy általunk békés elintézést nyert, egész terjedelmében ezennel visszavonom.

Kelt Perlakon, 1887. deczember 2.

Plichta Kázmér.

*) (E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.)

TEČAJ IV. VU ČAKOVCU, 4. DECEMBRA 1887. BROJ 48

Uredničke pisarne:
Glavni pijac, fraterska hiža, lëvo na kondignaciji. — S urednikom moči je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tičuće se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Jožefa urednika vu Čakovec.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći družtveni. znanstveni i povučljivi list za puk
Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajučega činovničkoga družtva“ vu Čakovcu. — „Dolnjo-Medjimurske šparkasse“ i „Podpomagajućega družtva“ vu Prelogu, — „Gornjo-Medjimurskoga kulturnoga družtva“ vu Štrigovi.

Izdateljstvo: Knjižara Fischel Filipova kam se predplata i oznane pošiljaju

Predplatna cena je:
Na celo leto . . . . . 4 frt
Na pol leta . . . . . 2 „
Na četvert leta . . . . . 1 „

Pojedini krajl koštaju 10 kr.

Oznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Izlazi svaki tijeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Prašenje strnišča i jesensko oranje.

Pri nas je još, pri vnogi gospodarih vu navadi, da strnišča z jeseni neprašiju, nego je tak puščaju do protuletja, da se marha po njih mora pasti Ako bi na strniščih i do zime pasti mogli, kaj donaša doduše nekakvoga hasna, hasen ov piše Zavzimatelj poljodelsta ipak neje vu stanju nadviseti one gubi ke, koje neizprašenje strni ča prouzročuje. On gubiček, koji se gospodaru nanese s tim, da zeleneče se rašće na strnišću podore, pretvara se s druge strane vu priliki zelenoga gnojiva obratno vu hasen Protivno pak, ako strni če stoprv vu protuletju izoremo, to je nazadek za razvijanje protuletnoga rašča. Vu prvom redu podaranje strnišča zakesnjiva protuletno sejanje, ar črez zimu neizorana zemlja jako se vleže, te se anda vu protuletju pomalo odusi te ovak vnogo vreme potrebuje, dok se more dobro izorati. Vu takvih prigodah onda gospodar sprotuletja vnogo put nestrpljiv zbog očekivanja, protuletno delo je jako silno, nemore počekati, dok bi se zemlja dovoljno izrahlila, te zbog oranja po mehkom mora donašanju ploda kvaruvati. Mimo toga, s protuletja su negda črez duže vremena deždjoviti dnevi, koji znaju zemlju premočiti tak, da je večput i na tjodne treba vremena, dok se dovoljno osuši, zbog česa onda ili zakesnimo sa sejanjem ili smo pak po nepriličnom vremenu prisiljeni zemlju zasejati. Ako zatim nastaneju protuletni vetri, te nastalo zbog mokroga oranja grudje stvrdi, onda zemlja nebude onoga leta već spkate niti neje moči očekuvati, da bi mogla dobro odbroditi, ako bi vreme i kak povoljno bilo.

Jako je anda znamenito, da gospodar, ako već drugač nebi bilo moguće, menje znamenite druge posle more i ostaviti za toga, te se trsiti mora, da prelog taki po žetvi s čim prvlje izorje s tim večma ar s tim najbolje drača vuniščuje. Izoranje preloga prisiljuje ono vsakovrstno dračno zrnje i semenje, koje je pred žetvom i potle scurelo po zemlji, da sprhni, največ zakorenjenoga dračja, plužno željezo razkala, te nju preči pri pri raščenju te ga na tej način delomice i vuniščuje. Ostatki preložni se sa zemljom pomešaju, te brže sprhnjuju te na posledku i zrak bolje vu zemlju predira, te ju s pretvarjanjem bilinskih (rastlinski) hranivah oplodjuje, dok pak neizorana zemlja od dana do dana tvrdiša postaja i od zraka se još te više izsušuje.

Večput bi gospodar i imal volju k izprašenju preloga, ali mu nedostaje dovoljno vremena) pokehdob medjutim već željezne pluge zgotavljaju, to se iz ov posel leže zvršava Izprašenu zemlju zatim na zimu dosta gluboko izorjemo, te ju črez zimu nepobranjenu (nepovlaćenu) ostavimo s protuletja ju pak brez znovičnoga oranja moremo zasejati. Ovo ima vu prvom redu tu prednost, da se prelastnoga leta najodzgora ležavša naslaga zemlje s preložnimi ostatki i s gnojivimi stvarmi zbog sprhnjenja na dno prevrne, nasuprot spodnja triška naslaga zemlje na vrh dospe, izloži se zrak, svetlosti, toplina smrzavici mokrini, razkrije se i plodovitiša postaje. Zimsko vreme izorano, ali ne na gladko obdelanu zemlju večini rahlišom, nego bi ju s najmarljivešim obdelavanjem i s najboljšim orudjem moči bilo sprerahliti. Ovakva rahla zemlja onda obustavlja vu njoj se ire e vrsti dračja vu širenju. te zraka i oplodjujuće snoćnosti tak vu se vupija, kakti kakva špondja Povrh toga podržava onakva zemlja i imsku mokrinu, i površje joj se medtim brže razrahli i sipko postaje, tak, da ju je s protuletja, ako je prijatno vreme, raniše moči zasijati.

Ak strniće podoremo i v jeseni gluboko oremo, s protuletja pak samo zavlačimo ili pozubljamo, nigdar se neće ona nepovoljna okolnost, koja se pripeča pri onih gospodarstvih, gde v jeseni i zatim dojdućega protuletja oreju zemlju da pod protuletnu na površje (zgor) dospe opet ona zemlje na naslaga, koja je vu prediducem letu ozgor bila, i to na površje (najozgor) dospe samo nesprhnuti ostatki strniča dračnim semenjem sa zemljom pomešano. —

Ovakovo postupanje (baratanje) oranje jedenput s protuletja i jedenput v jeseni donaša sobom to, da se zemlja večput žetvim dracjem zaraste, tati da sodaljega niti ne e moči razpoznak s čim je zasejana.

Spomenka je vredna i ona okolnost, da pri jesenskom glubljišem oranju strnišć, sprevračanjem zemlje vnogo črvah izgine, ar na taj način ozgor dospevši njihovi potomki od zimske nepogode se vniščuju.

Prem da je spomenuto baratanje na vsakoj vrsti zemljištnoga tla blagoslovno najvekši hasen ipak na obvezanešoj vrsti zemlje pokazuje gde je i neobhodno potrebito. Na ilovastoj zemlji je najbolji poljodelavec smrzljavica koja tak sprehahli zemlju, da niti s najboljim oružjum takvu rahlost nebi mogli speljati.

Lepa svečanost.

Iz Turčišče nam sledeče piše jeden priatelj naših novin: Jako poštuvani G. Urednik! Pomoćjom Božjom je turčiška občina zazidala škole. G. Festetics Jenő grof je dal drevo za rušt i za obežiganje cigla, a druge je sve občina troške i dela podnesla Vu prešestnu nedelju, tojest 20 ga novembra je občinsko poglavarstvo takaj i lepo blagoslovili, tojest posvetiti dalo novu šku u. Posvećenje jesu Vel. Gosp. Molnár Antal vicejašprišt iz Priloka obavili. Gosp. vicejašpriš su na zahtev i prošnju našega domaćega gospona plebanuša, Peczek Juraja po dokončanom blagoslovu lepoga govora držali.

Občina se ima lepo zahvaliti g. grofu na njihovom dobročinstvu, da su tak dobri bili i nam drevo dali, nadalje svim onim, koji su se za školu skrbeli.

Pri lepi paradi nazočni su bili: Gg. Molnár Antal prilóčki vicejašprišt, Peczek Juraj domaći plebanuš. Szilágyi Lajos dvo ski, školska deca, više občinarov i občinsko poglavarstvo. Iz druge susedne občine se je ljudstvo takaj k toj svečanosti sakupilo

Po dovršenom obredu bil je pri občinskim birovu obed, gde su se gori imenovana gospoda lepo zabavljala. Birov je najpred nazdravil G. vicejašprišta s lepom zahvalnostjum, nadalje pak je nazdravil i drugu gospodu, koji su se lepo zahvalili. Pilo se je i naplo za Gospodina grofa zdravje, za občinske stanovnike, koji su kaj trpeli i posluvali pri zidanju školah.

Još jeden dober čin moram ovdi opomenuti. Na restanku, kada je birov popital G. vicejašprišta, kaj želiju za svoj trud, ako prem se svojom prilikom depelali, jesu rekli: Nikaj, ar svi-

dim, da je občina siromašna. Nego vendar lepa zahvalnost najprvič od poglavarstva a drugoč pak od svih občinarov. Od Boga obilna jim plača bila i dug život prečastnomu g. vicejašprištu priločkomu.

Turčišče, dne 21-ga novembra, 1887.

Laczkovics Tomaš
birov.

Sirotče dete.

(Pripovest.)

(Dalje.)

Od ovoga betega mora samo vse biti, kaj je meni ono dete reklo, i mislim, da samo zato, da je znalo, da sem dobročiniteljica, sbog toga nije mi treba nikakvu stražu postaviti, niti mí se je treba proti križu šetat se bojati.

Drugí den po poldan, samo zaradi volje siromaškoga deteta, išla se je proti križu šetat, gde je i našla ono dete pred križom klečeće.

Dojduča k njemu zapita ga: Jeli bi morti ti dete išlo s menom?

Morem iti, odgovori stiha, ali po takvim putu bi morali iti, gde nas nebi vidli.

Išli budemo poleg sela po senokoši, onda pak prek vrta mojega, i taki smo onda vu gradu. I tak je bilo včinjeno.

Dete je išlo vu strahu, večkrat se nazad ogledavalo, i v njegovih očih videl se je veliki strah. Po ljepim vuzkim putem črez vrt, došli su do gr da, i gospa Tarnovica ga je nuter dopeljala.

Pozvoni i taki je jedna dekla došla, kojoj je zapovedala deteta vmiti, počesati i za njega već pripravljenu opravicu obleći, zatim mu je jesti dala, i tim načinom ga je vu drugu hižu pustila, gde je imala nakanenje njega izpitavati.

Ako ja vse povem milostivni gospi reče dete, onda se ja više nemrem povrnuti tam kam spadam. One bi bilo dobro vloviti, koji na njihovo življenje šetaju.

Reči samo dete moje, veli gospa Tarnovica. Ako veruješ ti vu jednoga istinitoga Boga, koj kaštiguje i naplaćuje ako je sve tak, kak si mi povedal, onda prisegni, da istinu budeš govoril od onih koji na moje življenje idu.

Prisižem na jednoga Boga, odgovori dete, ja sam već sam sebe više puti pital, da gde je Bog, da nevidi moje tužne i razplakane oči, i da me nepusti iz ruk ovih zločincov?

Sramuj se ti dvojeće dete, zašpota ga gospa, kaj ti nije Bog posluhnul tvoju prošnju, kad je mene poslal, da te pomilujem i obranim.

Ah verujem, ar ako me zločesti ljudi nebi k križu poslali, nebi nigdar videl milostivnu gospu. Ali ja ve od kraja počmem: Moja odhraniteljica, dok je još živela, vu ciganjski čopor je spadala; ali je već vumrla, od onda sem ostal pri njezinoj materi, koja je svadljiva, hmanja i jako grda stara žena bila. Vsaki den sam moral s oka ili s boka jeden forint priskrbeti, ar drugač sam navaduo s korbačom bil bit. K tomu nigdo, niti vajda koj je njezin sin bil, nise mogel suprot staviti, samo su se smejali, kad je siromaškoga Imbricu namlatila.

Ovdi se dete žuhko počelo plakati i nadalje govoriti.

Bil sem jako malo dete, kad me je med ciganskimi ženami vkrala od jedne siromaške švelje, koja je prava moja mati bila ali niti njezino, niti poiskati nemrem. Ciganica me je hotela jeden den oslepiti, da bi s menom hodila prosit ali me srečno druga ciganica obranila i k sebi vzela. Tak dugo je velika svadja bila med njimi, dok me je ne vajda odsudil, i od onda sem jako vnogo trpel.

Vajda je ne hotel, da me oslijepiju i da bi me stranjskomu bogcu za mase male peneze prodali, ar Bog zna kakvih velikih i premožnih roditelov bi mogel biti, a da bi se po vremenu našli, kakvimi velikimi penezi bi si ga mogli naplatiti. Ja sam to sve čul i dobro sam znal, da moji roditelji nisu nikakvi bogatuši i dobro pametujem, da moja mlada mati vnoći splačem je vršila svoje delo, i jako na tenkom je živela. Još dva bratiče sam imel, koji su razvuzdani bili i mene višeput nabuhali, zato i nisam jako maral, da su me cigani vkrali, gda sam se vu prahu igral. Mogel sam okolo četiri ljet star biti, imal sem iz debeloga platna rubaču, koja je od praha vsa črna bila. Mislil sam, da je ciganica moja mati, ar je bolje s menom baratala, nego prava moja mati.

Več je dva tjedna kak smo poleg sela šatore postavili, i to poleg šume gde prosiju i karte mečeju. Meni i još drugim dvem je dužnost bila okolo prositi. Mene su kamenitomu križu odredili. Poćuli su, da velika i milostivna gospa tam hodi, koja je jako bogata, a peneze samo meče. Cigani su mene nato navćili, da kad budem videl veliku gospu po cesti kamenitomu križu šešati se, naj nju vkanim i odpeljam vu šumu, tobože, da je stara mati na smrt, betežna, i naj nju za pomoć prosim. Naj bi nju vu šumu dopeljal, gde bi nju tri cigani hitili na zemlju, vrata svezali i taki skončali, ako bi njim za volju vnogo penez dati se kratila. Od ovoga bi onda i ja nekaj dobil, i nebi me več stara baba s korbačom mlatila. Zaradi toga sem već trikrat moral kamenitomu križu iti; ali kad sem videl, da je milostiv. a gospa tak dobra, i da se s menom spomina kak jeden angel, pomiluval sem nju, da nebi divjim ciganom vu ruke došla.

Doma sem povedal, da milostivni gospi nisem ufal lagati. Zaradi toga bil sem do krvavoga bit od staroga vajde, koj mi je opet zapovedal, da ako milostivnu gospu još denes nebi vkanil i vu šumu dopelal, onda bi me velika nesreča čekala, ar vas nebi dopeljal, da me zagutiju. Zbog toga vezda k njim nazad iti nemrem. Da bi znal za on varaš, gde moja mati (švelja) živi, tam bi išel. Ali to neznam niti sam neufam iti, bojim se od ciganov. Zato vi gospa pazite jako, ar ako zezvediju, da sem ovde, još vam i grada vužgeju.

Neboj se, rekla je gospa Tarnovica od denešnjega dneva vse tvoje muke prestaneju. Ako si istinu govoril, življenje si mi oslobodil, i zato te primem k sebi za sina svojega. Dala te budem zvu iti i tvoj bude kaštelj i celo imanje.

Dečak se je na kojena hitil pred svojom dobročiniteljicom. Nikaj nije obečal, nego se je samo od veselja plakal i govoril: Ja budem dober! Od denešnjega dneva, je s njezinim dopuščenjem nju za svoju ljubljenu majku zval. Iz obraza nije bilo več videti niti straha, nego samo veselje.

Gospa je taki dala pozvati občinske poglavare, i njihovu kasu je s velikimi penezi povekšala, takaj zaprosila, da cigane, koji su vu njezinoj šumi nastanjeni, da je pretiraju; ar vnogo kvara delaju, ter ako otideju, dala njim bude nekaj na strošek. Zarad toga pozvala je k sebi vu grad prvu glavu tojest vajdu.

Vrtlara i dva hajduke je postavila, da više njih bude, i samo onda je dopustila vajdi vu hižu dojti.

Sérom bradom, s velikom segurnostjum postavil se starec k njim. Srebernimi gombi, koji su se mu na kaputu svetili, kazali su čast njegovu, samo iz očih se je nekakva nenavidnost vidla. Na pamet mu je taki došel njegov dečak misleč, da se on ovdi skriva, i da on mora tomu zrok biti, da nje milostivna gospa preganja.

Po zapovedi milostivne gospe sam došel sim, zmožnemi rečmi je rekel. Oči su mu bliskale vse okolo po hiži. Sam njam, veli na dalje, da jednomu bedastomu fačuku moram zahvaliti ov čin da nas milostivna gospa netrpi i pretirava. Imamo vu našem šeregu jednoga dečka, kojega iz milošče kakti sirotče smo k sebi vzeli, ov dečec obznanuje po celoj okolici, da mi ljude kolemo, peneze krademo. Ali jaj onomu, koj takvomu fačoku veruje; ar on svaki put, gda se mesec mladi hurmasti postane, i onda skače, pleše i vužiže Vnogi put je vu takvi bedasti vuri jednomu ali drugomu šatora vužgal. Vsakojačke laži zmisli, samo da cigane vu kašu zmeša, akoprem ga je moja mati iz milošče k sebi vzela. Več zdavnja bi mu trebalo činjak zavinuti, da nebi drugem ljudem na kvar bil . . . Pokehlib da je mali facok več zdavnja pri meni, i da smo ga s opravom i hranom zdržavali, zato prosim milostivnu gospu, ako je ov dečak pri vas, dajte mi ga nazad. Nije vredno, da bi tak velika i bogata gospa poleg jednoga lažlivca nas pretirala, ar lehko je vu kaštelju bl. ženo živeti, al težko je ciganu po svetu hoditi, i naše žene i decu ako prosiju, preganjati. Koliko put su naša deca bita, ako za par krajcarov prosiju, ali ljudi neznaju, da je siromašnim ciganom težko zimu, vrućinu i velikoga glada terpeti.

(Drugiput dalje.)

Priredil:
Ivan Štingly.

Za nedelske pogorelce je 27. pr. m. iz Mura-Szerdahelja G. Grahovecz András vračitelj 5 frtov poslal uredničtvu naših novin, koje peneze smo vu Nedelišče posplali občinskomu poglavarstvu, da med podgorelcom razdeli. Jako poščuvanomu poznatomu gospodinu darovnikzu se vu ime pogorelcah ovde srdačno zahvalimo! Urednik.

Kaj je novoga?

Srečen človek.

Morti nigde na svetu nema tak srečnog človeka, kak je Skhlang sakač pri Astor Jakobini milionašici vu Ameriki. Sakač njeni Schlang ima na leto trijezere dollarov plače a buduć njegova gospa usuprot svojim milijunom zbok želudečnoga betega nikaj nigdar trošiti nesme, te se pri njoj tak rekuć nikaj nekuha. Sakač anda ima dosta vremena, da se svojih trijezero dollarov vuživati more.

Zahvalni foringaš.

Ovih danov vozil je jeden Nemec s jednim volom pelaj slame. Došavši do jednoga brega, vustal je; vol mu nije bil moguć gori spelati. Na to dojde jeden šetajući se gospon i videći muku siromašnoga foringaša, pomore mu kola gori zrivati. To je hasnilo i za čas bili su na vrhu brega. Gospon pusti kola, odehne si i reče: Nisem mislil, da bi to tak težko išlo! Foringaš na to fletno odgovori: Ja sem si pak već predi mislil, da to s jednim volom nebude išlo.

Strašni ribolov.

Jeden stari seri ribar halasil je ov nekoj dan v Budapeštu na obali Dunava. Dugo mu nikaj nije v mrežu došlo. Ali najedenkrat zahači se vu nju nekaj tak težkoga, da je starec komaj vlekel vlake svoje. Kad je napokon s težkom mukom vlake gor potegnul, na svoju strahotu opazi, kak se gornja stran človečjega tela iz mreže odtrgnjena v Dunav potonula. Gledeč v mrežu, našel je dolnju izgnjilenu čast teld nekakvoga vtopljenika.

Osteklela krava.

Redko se pripeti, da bi krava gde osteklela. To se je pripetilo vu Czinkoti, gde je nezdavnja kravu Armina Edelskisa stekli pes vgrizel. Siromašna ova mirna životinja opala je kak aldov strahovitoga toga betega. Nekoliko vur bila je izvan sebe; steklina predrla je iz nje ter ju sim i tam nametavala, dok ju je napokon dokončala. Poginula je vu strahovitih mukah prez da je kakovu nesreču dalje prouzrokovala.

Srdita riba.

Jedna gospa kupila je nezdavnja vu Berlinu jed u živu ščuku. Kada ju je hotela rezrezati, da ju za obed pripravi, vu jeden mah odpre ščuka vusta ter sgrabi gospu za ruku. Tak ju je s ostrimi svojimi zubmi držala, da su komaj ruku rešili izmed zubov srdite ribe i to samo tak, da su ribi morali nožem vusta rezrezati.

Kuharice naj paze, kada budu ribu, osobito ščuku tračirale.

Izgorela menažerija.

Najveća menažerija celoga sveta je ona vu New-Jorku pod imenom „Barnum menažerija.“ Ova menažerija izgorela nezdavnja jednu noć vu Bridgepartu. Družina je tvrdo spala i samo se onda probudila, kada su živini počele ručati i stropotati. Obranit se nikaj nije moglo, s toga nanešen je gospodaru kvar od dva milijuna for. Jeden oroslan i trideset elefantov oslobodilo se je i na vulicu pobeglo. Oroslana su vmorili a elefante polovili.

Strahovito brodolomje.

Vu La-Manche kanalu tresnuli su se v pondelek Rosa Mary i Scholten zvana dva parobroda. Rosa Mari takovom je silom vu Scholtena se zabušil, da se je ovomu odmah sva sprednja stran reztrgala i sdrobila. Za deset minutah po tom nesrečnom karambolu vtonul je Scholten i 290 putnikov bilo je v pogibelji smrtnoj. Osloboditi više nisu mogli, kak samo 70 putnikov, a preko 200 ostalo jih je mrtvih vu morju. Do vezda izvadili su već blizo sto mrtvih iz vode.

Potres.

Nezdavnja ćitali smo glase o potresu iz raznih stranah Europe, a 25. pr. m. javljaju nam iz grčkoga varoša Athene, da je tam opet bil potres. Vutroba zemlje nigdar nemiruje i Bog dragi sam zna, kakove nesreče, katastrofe budemo još pretrpeti morali!

Četveronožni izbavitelj.

Vu Beču opal je vu jednu glibokn ledvenicu Hofer J. Bil bi se črez noć v ledvenici zmrzel, da nije pri hiži bil jeden veliki pes, koj kad je to opazil, tak je dugo lajal i nagovarjal svojega gospodara, dok je ovaj posumnjal, ter psa nasledoval i Hofera na pol zmrznjenoga doli našel.

Krvoločna žena.

Vu Trstu vlovili su devojku imenom Ribosi Mariju, v koju se je zagledal Mosetting blagajnik jednoga bankira. Videći devojkin dragi Maffei zvani, kaj kasir želi, dogovoril se je s njom, da budu ubili i kasu njegovu porobili uzamši od njega ključe od wertheimice. Devojka u tu svrhu domamila ga je vu svoj stan, gde je Maffeia skritoga i oboružnoga držala. Vu stanovitom hipu zarezala je zlobna ta devojka Mosettingu vrst, na kaj je Maffei priskočil ter tri put na njega strelil. Siromašni kasir opal je mrtev, ali i krvoloki ovi čekaju već smrt, ar su jih stražari već istu večer vlovili.

Glasovita mladež.

Nezdavnja smo ćitali, da su v Beču vlovili više 10—15 let starih dečakov, koji su se kradjom bavili. Vezda pak ćitamo, da su ovih danov na novo jednu spodobnu tolvajsku mladu bandu vlovili, med kojimi je jeden devet let star dečak. Ima još med njimi tri devojke; jedna Kudlaček Anna, druga Hoffman Kata a tretja je Kibla Maria, sve tri 14 let su stopram stare. Ova mlada družba krala je po štacunih i po trgovinah svakovrstnu robu; cukor, kavu i ostale stvari, koje su ili sami vživali, ili su za pošpot cenu dalje drugim tržili.

CENA ŽITKA

Pšenica 6·31 – 4 80 — Hrž 5·— 5 50 — — Ječmen 5·— 5. 50 Zob 5· -5.50 Kuruza 5 15 5.25

LOTTERIJA.

Grac 27 novembra 1887.

78. 55. 29. 50. 65.

Szerkesztő:
MARGITAI JOZSEF
Urednik.

Javna zahvala!

Prigodom porodivše se vatre u Rasinji dne 2. studena 1887. izjavljujem ovim najveću moju zahvalu osjegurajućem bečkom družtvu, koje mi je moje stvari i kuću osjeguralo, te nakon obnašašća brzo i istinito procenilo, te meni bez svakog uztegnuća štetu izplatilo.

Preporučujem stoga svakom koji želi svoje zgrade osjegurati „Istinitom osjegurajućem bečkom družtvu.“ –

U Rasinji dne 27. studena 1887.

Stefan Herv.

Árverési hirdelmény.

A perlaki kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság köhirré teszi, hogy Piesser Rozália csáktornyai lakos végrehajtatónak, Pintarics Tamás u. o. lakós végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék (a perlaki kir. járásbiróság) területén lévő Vullária községben fekvő s a vullériai 47. számu telekkönyvben foglalt 263. hrsz. ingatlannak Pintarics Tamást illető felerészre 54 frt, 277 hrsz ingatlannak ugyanezt illető felére 63 frt, 216. hrsz. ingatlannak ugyanazt illető felére 73 frt, a 230. hrsz. ingatlannak ugyanazt illető felére 54 frt kikiáltási árakban, továbbá a 47. sz. tjkvből a 2. sz. tjkvbe átjegyzett 250 hrsz. ingatlannak előbb Pintarics Tamást illetett, jelenleg Ország József és neje Hlapcsics Franciska nevén álló felerészre 165 frt, ugy a 3. sz. tjkvbe átjegyzett 283. hr. sz. ingatlannak előbb Pintarics Tamást illetett, jelenleg Ponics Iván és neje Petrán Ilona nevén álló felerészre 193 frt kikiáltási árban, s végül a stefaneci 47. számu telekkönyvben A † 75|a hrszám alatt foglalt ingatlannak Pintarics Tamás nevén álló $^1/_5$ részre 840 frt kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok

1887. évi deczember 19-én délelőtt 10 órakor

Vullária községben a községházánál, délután 2 órakor Stefanecen a községházánál megtartando nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át keszpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §.-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni,

Kelt Perlakon, 1887. évi julius 7-én.

A perlaki kir járásbiróság, mint tkvi hatóság. 797 1—1

3276.|887. tkv.

Árverési hirdelmény.

A csáktornyai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság részéről ezennel közhirré tétetik, hogy Zakál Henrik ügyvéd által képviselt Bozzay Pál csáktornyai lakosnak Sztipán György m.-szerdahelyi lakós ellen 483 frt tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében, a n.-kanizsai kir. törvényszékhez tartozó, ezen kir. járásbiróság területén levő, a m.szerdahelyi 439. sz. tjkvben 966. hrsz. a. ingatlan 94 frt, — az 1705. hrsz. a. ingatlan 64 frt, — a 899. hrsz. a. ingatlan 124 frt, — az 1013. hrsz. a. ingatlan 112 frt, — a VII. hegykerületi 361. sz. tjkben 1098. hrsz. a. ingatlan 94 frt becsárban ezen összeg kikiáltási ár és ennek megfelelő 10% bánatpénz letétele kötelezettsége mellett a m.-szerdahelyi ingatlan az ottani községháznál

1888. évi januàr 9-én, d. e. 10 órakor,

a VII-ik hegykerületi ingatlan pedig a községbiró házánál ugyanaznap délután 3 órakor tartandó árverésen eladatni fog.

A részletesebb árverési feltételek ezen kir. járásbiróság telekkvi osztályánál a m.-szerdahelyi és a VII-ik hegykerületi községbirónál betekinthetők.

Csáktornyán, 1887. október hó 2-ik napján

A kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság. 795 1—1

3250.|87. tkv.

Arverèsi hirdelmény.

A csáktornyai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság részéről ezennel közhirré tétetik, hogy Zakál Henrik ügyvéd által képviselt Muraközi takarékpénztár részvénytársaságnak Zsganecz Márk és neje Zsvorcz Márton, és ifj. Tkálcsecz István f.-pusztakoveczi lakósok ellen 60 frt tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a n.-kanizsai kir. törvényszékhez tartozó, ezen kir. járásbiróság területén levő, a f.-pusztakoveczi 8. sz. tjkvben felvett 8. hr. sz. a. ingatlan 345 frt, 139. hr. sz. a. ingatlan 199 frt, 154. hr. sz. a. ingatlan 181 frt, 231. hr. sz. a. ingatlan 265 frt, 255. hr. sz. a. ingatlan 200 frt, a 151. sz. tjkvben felvett 74|18. hr. sz. a. ingatlan fele része 86 frt, a 65. sz. tjkvben felvett 70|a hr. sz. a. ingatlan 258 frt, 92/c hrsz. a. 156 frt, 269|a hrsz. a. 173 frt, 256|a hr. sz. a. 63 frt, 245. hrsz. a. 32 frt, a 237|a hrsz. a. 32 frt, a legelő- és erdő-illetőség 30 frt, a 64. sz. tjkvben 14. hrsz. a felvett ingatlan $^1/_3$ része 192 frt becsárban, ugyanezen összeg kikiáltási ár és a becsárnak megfelelő 10% bánatpénz letétele kötelezettsége mellett, a f.-pusztákoveczai községbiró házánál

1888. èv január 5-ik napján, délelőtt 10 órakor

tartandó árverésen eladatni fog.

A részletesebb árverési feltételek ezen kir. járásbiróság telekkvi osztályánál és a f.-pusztakoveczi községbirónál betekinthetők.

Csáktornyán, 1887-ik szeptember hó 30. napján

A kir. járásbiróság. mint telekkönyvi hatóság. 794 1—1

3766. tk. szám. 1887.

Arverési hirdelm. kivonat.

A csáktornyai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Soltics Bálint és Novák Márton, Magdalenics Pál és Zalamegyei árvatár végrehajtatónak Magdalenics Katalin és férje Vukusics István pribiszlaveczi lakos végrehajtást szenvedő elleni 130 frt tőkekövetelés és ennek 1883. évi julius hó 1-sö napjától járó 7% kamatai 2 frt 28 kr. perbeli iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék (a csáktornyai kir. járásbiróság) területén levő a pribiszlaveczi 67. sz. tjkvben 89. hrsz. a. ingatlanra az ahhoz tartozó legelő éa erdő illetményre 375 frt 10 kr, az 599. hrsz. a. 361 frt 90 kr. és 785|1 hrsz. a. ingatlanra 268 frt 40 kr-ban az árverést ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1887. èvi deczember hó 16-ik napján d. e. 10 órakor

a pribiszláveczi község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog. —

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10,|°-át vagyis 37 frt 51 kr., 36 frt 19 kr. és 26 ft 85 kr. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. sz. a. kelt m. kir. igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csáktornyán, 1887. évi november hó 8-ik napján.

A csáktornyai kir. járásbiróság mint tkvi hatóság. 796 1—1.

Minden magyar háztartásban divattá vált már a

LENCK-KÁVÉ

használata s nemcsak azért, mivel

magyar gyártmány

hanem mivel aroma, illatt és az alkatrészek kifogástalan minősége tekintetében

felülmulja

a kereskedelmünkben előforduló

összes kávépótlékokat.

Lenck-kávé

kapható minden füszer és csemege kereskedésben s a hol mégnem volna, vagy a készlet elfogyott volna, a t. közönség követelje mint magyar ipartermeket.

Nagyban való megrendelések vagy

LENCK S.

soproni nagykereskedő-házhoz intézendők.

Mintákat kivánatra ingyen és bérmentve küld a SOPRONI gyár.

789 2—10

A LEGJOBB

SZIVARKAPAPIR

A VALÓDI

LE HOUBLON

francia gyártmány

Cawley és Henrytől Párisban.

Utánzásoktól óvatik!

Ezen papir Dr. J. J. Pohl, Dr. H. Ludwig és Dr. D. Lippman urak, mint a bécsi egyetem vegytan tanáraitól a legjobban ajánltatik és pedig: kitünő minősége és tisztasága végett és minthogy abban semminemü, az egészségnek ártalmas anyag vegyitve nincsen.

17, rue Bérenger, à PARIS

ÉN CSILLAG ANNA

185 cm hosszu óriási **Loreley - hajammal**, melyet az általam föltalált kenőcs 14 havi használata után nyertem, mely megakadályozza a **hajkihullást**, elősegiti a **hajnövést** és erősiti a **hajhőrt**, uraknál elősegit egy teljes **erős szakállnövést**, rövid ideig való használat után a hajnak, valamint a szakálnak természetes szint és sürüséget kölcsönöz és megóvja korai őszüléstől a legmagasabb korig. Egy bőcsög ára 50 kr., 1 frt, 2 frt. Postával küldés naponként a pénz előleges beküldése vagy postautánvétel mellett az egész világba. 701 20—20

CSILLAG és TÁRSA,

Budapest,

király-utcza 26.

Gyógyszertár

Bécsben **Pserhofer J.-féle** Singerstrasse 15.

zum „GOLD. REICHSAPFEL"

Vértisztitó labdacsok ezelőtt egyetemes labdacsok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben e labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna. A legmakacsabb esetekben, minden egyéb szer sikertelenül alkalmaztatott ezen labdacsok számtalanszor, s a legrövidebb idő alatt gyógyulást eredményeztek. 1 doboz 15 labdacscsal 21 kr. 1 tekercs 6 dobozzal 1 frt 5 kr., bérmentetlen utánvétküldemény 1 forint 10 kr.

A pénzösszeg előleges beküldése mellett, postamentes átküldéssel kerül: 1 tekercs labdacs 1 frt 25 kr. 2 tekercs 2 frt 30 kr.; 3 tekercs 3 frt 40 kr.; 4 tekercs 4 frt 40 kr.; 5 tekercs 5 frt 20 kr. 10 tekercs 9 frt 20 kr. Kevesebbet, mint egy tekercset szétküldeni nem lehet.

Számtalan levél érkezett, melyeknek irói hálát mondanak a labdacsokért, melyeknek a legkülönfélébb és legsulyosabb betegségekben egészségük helyreállitását köszönik. Aki csak egyszer kisérletet tett velük, tovább ajánlja.

A köszönő levelekből néhányat ide irunk:

Leongang, 1883. május 15.

Igen tisztelt uram! Az ön labdacsai valóban csodás hatásuak, nem olyanok, mint sok más kidicsért szer; ezek valóban minden baj ellen segitséget nyujtanak.

A husvétra rendelt labdacsok legnagyobb részét barátaim és ismerőseim között osztottam szét s valamennyien jó hasznukat vették, még magaskoru és különféle bajban, betegségben sinylődő személyek is ezek által, ha nem is teljes egészségüket, de tetemes javulást nyertek és tovább is akarják használni. Fogadja az én legbensőbb hálámat és mindazokét, akiknek szerencsénk volt az ön labdacsai segitségével nyerni vissza egészségüket. **Deutinger Márton.**

Béga-Szt-György, 1882. február 16.

Tisztelt Uram! Nem fejezhetem ki eléggé legmélyebb hálámat az ön labdacsaiért, mert Isten segitsége után egyedül az ön labdacsaitól gyógyult fel nőm, ki már évek óta szenvedett mizerében; és habár egyelőre még néha be kell vennie a labdacsokból, de egészsége már annyira helyreállt, hogy fiatalos frisseséggel üzheti valamennyi foglalkozását. Kérem szíveskedjék e hálanyilatkozatomat az összes szenvedők javára felhasználni és egyszersmind méltóztassék ujból két tekercs labdacsot és két db. chinai szappant küldeni.

Kiváló tisztelettel maradtam alázatos szolgája

Novák Alajos, főkertész.

Tekintetes Uram! Ama föltevésben, hogy az ön valamennyi gyógyszere egyenlő jóhatásu, mint az ön **kitünő fagybalzsama,** mely az én családomban néhány idült fagydaganatot hamar megsemmisitett daczára az ugynevezet egyetemes szerek ellen érzett ellenszenvemnek arra határoztam el magamat hogy az ön vértisztitó labdacsaihoz folyamodom, hogy e kis golyócskák segitségével ostromoljam sok évi hámorthoidális bajomat. Nem habozom önnek bevallani, hogy idült bajom négyheti használat után teljesen megszünt s hogy ismerőseim körében igen buzgón ajánlom e labdacsokat. Nincs is semmi kifogásom az ellen ha ön e sorokat nyilvánosan. — de névaláirásom nélkül — közzé teszi. Kiváló tisztelettel

Bécs, 1881. febr. 20. **C. v. T.**

Fagybalzsam Pserhofer J.-től, évek óta elismerve mint a legbiztosabb szer bármiféle fagybajok ellen valamint nagyon idült sebek stb ellen is. 1 tégely 40 kr. Bérmentes küldéssel 65 kr.

Golyvabalzsam, biztos szer a golyvásnyak ellen. 1 üveg 40 kr. Bérmentes küldéssel 65 kr.

Életesszenzia (prágai cseppek) megromlott gyomor, rosz emésztés. mindennemü altestbajok ellen, kitünő háziszer 1 üvegcse 20 kr.

Utifünedv általánosan ismert kitünő háziszer katarhus, rekedtség, szamárhurut stbbi ellen. 1 üveg 50 kr. 2 üvegcse utánvéttel 1 frt 50 kr.

Amerikai köszvény-kenőcs legjobb szer köszvény- és rheumaszerü bajok, tagszaggatás és fülszaggatás ellen. 1 frt 20 kr.

Alpesi fü-likör W. O. Bernhardtól. 1 üveg 2 frt. egy fél éveg 1 frt 40.

Dr. Romershausen-féle szemeszenczia 1 üveg 2 frt 50 kr., fél üveg 1 frt 50 kr.

Láb izzadás elleni por. Egy doboz 50 kr. Bérmentes küldéssel 75 kr.

Tonnanchinin hajkenőcs Pserhofer J.-től hosszu évek óta legjobbnak ismert hajnövesztő szer elismerve orvosok által. Egy elegansan kiállitott doboz 2 frt.

Egyetemes kenőcs Steudel tanártól vágott és szurt sebekre, rosz-indulatu fekélyek és mindennemü daganatok ellen, időszaki feltöréses lábfekélyek, körömméreg, sebek, emlőgyuladási és hasonló bajok ellen sokszorosan jónak bizonyult. Egy tégely 50 kr. Bérmentes küldéssel 75 kr.

Egyetemes tisztitó-só Bulrich A. W. tól Kitünő háziszer Mindenféle megszavart emésztésnél, fejfájásnál, szédülésnél, gyomorgörcsnél, aranyeres bajban, dugulásban. Egy csomag 1 frt.

Ferencz-pálinka. Egy üveg 60 kr.

Ezen itt megnevezett készitményeken kivül az osztrák lapokban kirdetett összes bel- és külföldi gyógykülönlegességek raktáron tartatnak s a netalán készletben nem levő czikkekről kivánatre pontosan és olcsón gondoskodva leend.

Postai szétküldések gyorsan foganatositatnak a pénz előleges beküldése mellett vagy utánvétellel.

A pénz előleges beküldése leghelyesebben (postautalványnyal) a portó olcsóbbá tételét eszközli mint utánvéttel.

CACAO

ÉS

CSOKOLÁDÉ

VICTOR

• SCHMIDT & SÖHNE-től

nyerték az első bécsi szakácsmesterség-kiállitáson (Kochkunst-Ausstellung) a legnagyobb dijjal, diszoklevéllel lettek kitüntetve. Csakis hatóságilag bejegyzett védjegyünk és czégünkkel ellátva a valódi. Kapható minden ismertebb füszer és csemegekereskedésben és *Csáktornyán:*

STRAHIA TESTVÉREK és TODOR JÓZSEF urak kereskedésében.

Vidékre postautánvétellel küldetik.

VICTOR SCHMIDT & SÖHNE,

cs. k. orsz. szab. gyárosok. Gyár és központi szétküldés:

Bécs, IV. Allegasse Nr. 48. (nächst dem Südbahnhofe).

Nyom Fischel Fülöp laptulajdonosnál Csáktornyán.